

LITERATURA
OBDOBÍ:
40.-50. léta

Název školy: ZŠ A MŠ ÚDOLÍ DESNÉ, DRUŽSTEVNÍ 125

Název projektu: Ve svazkové škole aktivně - interaktivně

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3465

Autor: Mgr. Jana Rozsivalová

Tematický okruh: DUM Český jazyk a literatura

Název: VY_32 _INOVACE_18_ Literatura období 40.-50.léta

Vytvořeno:

-Duben 2013

Anotace:

- žáci 9.tříd se seznámí s hlavními spisovateli tohoto období

* Zdroje:

* BAUER, Alois. Čeština dlani, přehled světové a české literatury. 3. rozšířené vydání Olomouc: Rubico, 2007. ISBN 80-7346-068-8.

* www.wikipedia.cz

* **Klíčové kompetence:**

* Kompetence k učení

* Kompetence k řešení problému

* Kompetence pracovní

- * Literatura ovlivněna nástupem fašismu a 2.světovou válkou
- * září 1938 - Mnichov
- * 1939 - Protektorát Čechy a Morava
- * zatýkání - představitelé vlasteneckých organizací, politici, umělci, spisovatelé, ...
- * 28.října 1939 - demonstrace, účast VŠ student, smrt Jana Opletala
- * zavření VŠ, cenzura
- * 1941 - nástup R. Heidricha - vyhlášení stanného práva - likvidace českého národa
- * 1942 - atentát na Hendricha - vyhlazení Lidic a Ležáků

* Literatura se rozdělila do tří proudů:

* 1. emigrace - rozhlas (V + W z New Yorku, Jan Masaryk - Londýn, Z. Nejedlý - Moskva)

* 2. ilegální tiskoviny- autoři vydávaní až po válce - Karel Poláček - Bylo nás pět, Julius Fučík - Reportáž psaná na oprátce

* 3. literatura oficiální

* a) *básníci* - mohu reagovat pohotověji než prozaici - obavy o osud národa, vyrovnání se s traumatem Mnichova

* **František Halas** - Torzo naděje (1938)

* **Jaroslav Seifert** - Zhasněte světla (1938)

* **Vítězslav Nezval** - Matka Naděje (1938)

* **Vladimír Holan** - Září 1938 (1938)

* **Josef Hora** - Domov

* *2. republika* - již se projevují i prozaici, pro Mnichov (katoličtí umělci ho považují za trest, obava o existenci národa)

* poezie:

* **Josef Hora** - Jan Houslista (1939)

* **František Halas** - Já se tam vrátím (1947)

* - Naše paní Božena Němcová 1946 - výročí narození

* **Jar. Seifert** - Vějíř Boženy Němcové

* **Vladimír Holan**

* próza:

* a) *psychologická*

* Jaroslav Havlíček - Ta třetí, Helimadoe, Synáček

* Václav Řezáč (vlastním jm. Voňavka) - Černé světlo, Svědek

* Marie Pujmanová - Předtucha

* Jarmila Glazarová - Advent, Vlčí jáma

* b) *historická, monografie*

* Vladislav Vančura - Obrazy z dějin národa českého

* Karel Schulz - Kámen a bolest

* František Kožík - Největší z pierotů

* c) *Lidové noviny*

* Eduard Bass - Cirkus Humberto

* Jan Drda - Městečko na dlani

* d) *tvorba pro děti*

* Marie Majerová - Robinsonka

* Ivan Olbracht - Biblické příběhy, Ze starých letopisů

* Jaromír John - Příběhy dona Quijota

* František Halas - Ladění

* František Hrubín - Říkejte si se mnou poezie

* české divadlo:

- * konec Osvobozeného divadla
- * pokračuje divadlo D - až do roku 1941 (internace E.F.Buriana a koncentrační tábor)
- * hry mají skrytý smysl (× fašismu a fanatismu)
- * **V. Dyk** - Krysa - proti fanatismu a manipulaci
- * **B. Benešová** - Věra Lukášová (oslava mládí, obrana proti zlu)
- * **V. Nezval** - Manon Lescaut
- * malá divadla založená začínajícími herci
- * hlavně básnická díla + komedie - **Jiří Brdečka** - Limonádový Joe

* mladí autoři

* a) **Jiří Orten** (1919 - 1941) - Čítanka jaro,

* b) **Skupina 42** - básníci + výtvarníci

* - navazují na některé postupy surrealismu a F. Halase

* - chtějí ztvárňovat opravdový, reálný život

* - zájem o moderní velkoměsta

* - snaha zachytit člověka v jeho každodenní existenci

* - útržkovité, jakoby náhodou vyslechnuté texty, deníkové záznamy

* - básníci: **Jiří Kolář, Ivan Blatný, Josef Kainar**

* - výtvarníci: **Fr. Hudeček, Kamil Lhoták, Jan Smetana**

*** Domáci úkol - četba - přečíst a zapsat obsah:**

- * J. Fučík:** Reportáž psaná na oprátce
- * K. Poláček:** Bylo nás pět (alespoň film)
- * . Majerová:** Robinsonka (alespoň film)
- * J. Glazarová:** Advent, Vlčí jáma

* Opakovací otázky:

- * 1) Vysvětli pojem - Mnichov 1938?
- * 2) Proč a kam emigrovali Werich a Voskovec?
- * 3) Jmenujte jednu prózu z vězeňského prostředí.
- * 4) Pro reagují básníci na Mnichov dříve než prozaici?
- * 5) V tomto období se prosazují ženské autorky - jmenujte alespoň tři.
- * 6) Kdo byl mluvčím a kdo teoretikem Skupiny 42?
- * 7) Jak se projevilo výročí narození Boženy Němcové v literatuře?
- * 10) Proč byly vyhlazeny Lidice a Ležáky?